

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:5

2015-06-25

M2015/2636/Ee

Miljö- och energidepartementet

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Uppdrag att utreda författningsändringar för införande av en central informationshanteringsmodell och en elhandlarcentrisk modell på elmarknaden

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Energimarknadsinspektionen att utreda och lämna förslag på de författningsändringar som krävs för att möjliggöra införandet av en central informationshanteringsmodell på den svenska elmarknaden. Författningsförslag ska åtföljas av en konsekvensanalys.

I uppdraget ingår även att Energimarknadsinspektionen ska se över förslagen i rapporten Enklare för kunden – förslag som ökar förutsättningarna för en nordisk slutkundsmarknad (Ei R2013:09) och vid behov föreslå relevanta ändringar av förslagen i rapporten. Nya författningsförslag ska åtföljas av en konsekvensanalys.

Vid utförandet av uppdraget ska Energimarknadsinspektionen på lämpligt sätt ta till vara på den kunskap och erfarenhet som finns hos Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) och andra berörda aktörer på området. Uppdragets genomförande ska fortlöpande stämmas av med Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet).

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 1 februari 2017. Redovisningen får dock ske vid en annan tidpunkt efter överenskommelse mellan företrädare för Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) och Energimarknadsinspektionen.

Bakgrund

Författningsförslag för införande av central informationshanteringsmodell

Regeringen har tidigare konstaterat att i arbetet med att genomföra en nordisk slutkundsmarknad är valet av framtida informationshanterings-

modell avgörande för hur och i vilken takt regelverket för en elhandlarcentrisk modell ska kunna genomföras. En elhandlarcentrisk modell kräver att elhandlarna på ett effektivt sätt kan få tillgång till de uppgifter som de behöver för att snabbt kunna ge korrekt information till sina kunder. En central kontaktpunkt, till vilken aktörer rapporterar all relevant information, underlättar och minskar kostnader för elhandlare som vill agera på marknaden. En sådan informationshanteringsmodell möjliggör också för nya marknadsaktörer, även utanför energibranschen, att komma in på elmarknaden.

Energimarknadsinspektionen fick därför i regleringsbrevet för 2014 i uppdrag att lämna förslag till övergripande ramverk för en sådan modell för informationshantering som bedöms vara mest lämplig för framtida svenska förhållanden. Inspektionen redovisade uppdraget i rapporten Informationshanteringsmodell på den framtida svenska elmarknaden (Ei R2014:16). Energimarknadsinspektionen föreslår i rapporten att Svenska kraftnät ges i uppdrag att utveckla och driva en central informationshanteringsmodell, en tjänstehubb, för informationshantering på den svenska elmarknaden. Inspektionen konstaterar även att det kan behöva göras ändringar i nu gällande lagstiftning för att genomföra en sådan informationshanteringsmodell.

Översyn av tidigare förslag om en gemensam nordisk slutkundsmarknad
Regeringen gav i regleringsbrevet för 2012 Energimarknadsinspektionen i uppdrag att utreda förutsättningar för genomförandet av en nordisk slutkundsmarknad för el. Inspektionen redovisade (förutom den del av uppdraget som rörde balansavräkning) sitt uppdrag i rapporten Enklare för kunden – förslag som ökar förutsättningarna för en nordisk slutkundsmarknad (Ei R2013:09).

I rapporten föreslår Energimarknadsinspektionen att det ska införas en elhandlarcentrisk modell där elhandlaren ska vara kundens huvudsakliga kontaktpunkt och ansvara för vissa processer. Den föreslagna modellen bygger på att kunden har avtal med både elnätsföretaget och elhandelsföretaget. Inspektionens rapport har remissbehandlats och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Miljö- och energidepartementet (dnr M2015/52/Ee).

Närmare om uppdraget

Författningsförslag för införande av central informationshanteringsmodell
Elmarknadens funktion är beroende av en väl fungerande informationshantering och informationsbyte mellan elmarknadens aktörer, särskilt utifrån det pågående arbetet med införandet av en gemensam nordisk slutkundsmarknad. Det är även viktigt att detta informationsbyte är konkurrensneutralt. Regeringen bedömer att en central informationshanteringsmodell, tjänstehubb, är en viktig del i detta arbete och

regeringen anser därför att man ska gå vidare och etablera en central informationshanteringsmodell för den svenska elmarknaden.

En tjänstehubb bör utformas så att hubben är ett nav för grundläggande processer och funktioner på elmarknaden och att dessa stöder en elhandlarcentrisk marknadsmodell. Exempel på sådan funktionalitet är uppstart av anläggning, in- och utflyttning, leverantörsbyte, uppdatering av anläggningsdata och kunddata, förfrågan om tjänst från elhandlare till elnätsföretag, mätvärdeshantering, utlämning av mätvärden till energitjänsteföretag som kunden har avtal med, avräkningsunderlag till nordisk balansavräkning, korrektionsavräkning, samt fakturering och sammanställning av statistik och rapporter på aggregerad nivå.

Tjänstehubben bör även hantera information som hjälper kunderna att vara aktiva på marknaden och känna förtroende för densamma. Denna hantering innefattar tillgång till historiska mätvärden, centraliserad hantering av kundens fullmakter samt information om sluttid och brytavgift för elhandelsavtal. Tjänstehubben ska även ha ett konkurrensneutralt informationsutbyte så att ingen aktör gynnas eller missgynnas av hanteringen.

Regeringen anser att Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) bör ansvara för en tjänstehubb och att verket även bör utveckla och driva hubben. Svenska kraftnät har därför fått i uppdrag att utveckla och driva en central informationshanteringsmodell för den svenska elmarknaden (M2015/2635/Ee).

För att kunna införa en central informationshanteringsmodell i Sverige kommer det att behöva göras författningsändringar. Det kan vara fråga om såväl lagändringar som föreskrifter på en lägre normnivå. Regeringen ger därför Energimarknadsinspektionen i uppdrag att ta fram förslag till de författningsändringar som krävs för att införa en central informationshanteringsmodell i Sverige. Författningsförslag ska åtföljas av en konsekvensanalys.

Översyn av tidigare förslag om en gemensam nordisk slutkundsmarknad

Arbetet med att genomföra en gemensam nordisk slutkundsmarknad har pågått ett antal år och pågår fortfarande. Energimarknadsinspektionen har föreslagit att en elhandlarcentrisk modell bör införas, bl.a. genom obligatorisk samfakturering och att elhandlaren blir kundens kontaktpunkt vid byte och flytt.

Bestämmelserna om en elhandlarcentrisk modell är emellertid endast en del av att genomföra en gemensam nordisk slutkundsmarknad. För närvarande pågår arbetet med ta fram dels en central informationshanteringsmodell i Sverige, dels en gemensam nordisk balansavräkning. Det arbetet har till största delen pågått efter det att Energimarknadsinspektionen överlämnade sin rapport till regeringen. Regeringen

bedömer därför att det finns skäl för Energimarknadsinspektionen att göra en översyn av förslagen i rapporten Enklare för kunden – förslag som ökar förutsättningarna för en nordisk slutkundsmarknad för att se om förslagen behöver uppdateras med anledning av det pågående arbetet med ta fram en central informationsmodell i Sverige och en gemensam nordisk balansavräkning.

Vid remissbehandlingen av rapporten har det framkommit att de flesta remissinstanser är positiva till att det införs en elhandlarcentrisk modell men det har riktats kritik mot vissa av de enskilda förslagen, bl.a. när det gäller kreditriskhantering och avbrytande av elleveranser. Vid Energimarknadsinspektionens översyn av rapporten bör därför hänsyn tas till remissynpunkterna.

Översynen bör bl.a. utgå ifrån att det införs en modell på elmarknaden som möjliggör att

- kunden kan genomföra flyttar, byte av elhandlare och kunna ingå elnätsabonnemang via elhandlaren,
- kunden via elhandlaren kan få fullständig information om sin förbrukning och sina kostnader för nät och handel,
- kunden får en faktura för sin sammantagna elhandels- och elnätskostnad,
- frågan om kreditrisk är tydligt reglerad så att aktörerna på marknaden kan vara säkra på vad som händer vid uteblivna eller bristfälliga betalningar,
- elnätsföretagen även fortsatt är ansvariga för åtgärder och kommunikation kring avbrottshantering,
- kundernas integritet skyddas, och
- det finns en mekanism för kunder som av något skäl blir utan elhandlare (s.k. supplier of last resort).

På regeringens vägnar

Ibrahim Baylan

Joakim Cejie

Kopia till

Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet/KO och Å
Finansdepartementet/BA
Näringsdepartementet/KSR
Affärsverket svenska kraftnät